
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБКИ ІНТЕРАКТИВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Ткаченко В. П., професор, кандидат технічних наук,
завідувач кафедри медіасистем та технологій,
Бізюк А. В., доцент, кандидат технічних наук,
Більчева Г. В., кандидат технічних наук,
Харківський національний університет радіоелектроніки,
м. Харків, Україна

В останні десятиліття в світовому інформаційному просторі, завдяки розвитку техніки і інформаційних технологій (Internet, соціальні мережі, гаджети тощо), пройшли суттєві зміни пов'язані з покращенням можливостей доступу користувача до необхідної йому інформації (контенту). Крім цього, світова технічна спільнота в останні роки приділяє багато уваги проблемі забезпечення зручності користувачеві при його доступі і користуванні контентом (комфортний дизайн, адаптивний інтерфейс, доповнена реальність тощо) [3].

Значну частину контенту інформаційного простору займають електронні видання, які сьогодні успішно конкурують з традиційними друкованими виданнями. Особливе місце серед електронних видань займають за класифікацією стандарту [1] так звані недетерміновані (інтерактивні) електронні видання, які можуть забезпечити на сьогодні максимальну зручність в користуванні.

Метою дослідження є розробка етапів проектування та схеми технологічного процесу розробки та розповсюдження інтерактивних електронних видань для їх подальшого застосування в навчальному процесі.

В доповіді розглядаються деякі сучасні тенденції в проектуванні, розробці та розповсюдженні електронних видань та їх відображення в змісті підготовки фахівців спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія». Наведено визначення та класифікацію електронних видань згідно ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості» [1] та аналіз змісту компетентностей стандарту вищої освіти України зі спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» магістерського рівня [2], які повинні забезпечити підготовку фахівців в цій сфері.

У рамках підготовки фахівців зі спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» в Харківському національному університеті радіоелектроніки окрім розробки друкованих видань велика увага приділяється проектуванню інтерактивних мультимедійних видань для публікації на цифрових носіях і мобільних пристроях. Випуск пристроїв різних розмірів (рідерів, персональних комп'ютерів, смартфонів чи мобільних телефонів) призвів до потреби в адаптивності. Тому і технологія проектування видань зазнала деяких трансформацій. Зокрема, процес публікації видання відбувається в інтернеті, на спеціальних майданчиках онлайн- продажі (Tolino, Kindle Shop от Amazon или iBookstore, eBook-Shop от iTunes) чи просто надаючи доступ через URL-адресу електронного документа або соціальної мережі. Такий процес дає можливість використовувати сучасні інструменти аналітики, для аналізу динаміки розповсюдження видання, профілю читачів, відгуків. Підготовка до випуску видання в електронному та друкованому вигляді передбачає розширення етапів розробки структури та організації контенту видання, що пов'язано з необхідністю адаптації вмісту, в залежності від пристрою відображення тощо. Формати експорту видання тісно пов'язані з процесом його розповсюдження. Наприклад, формати з підтрим-

кою перекомпонування вмісту найкраще підходять для користувачів пристроїв на основі «електронного чорнила», а «фіксовані» макети навпаки можуть додатково оснащуватися аудіо-, відеоматеріалами чи спеціальними тренажерами (комплексами з контролю знань).

Аналіз процесів проектування додатків в різних ІТ-фірмах і видавництвах (зокрема, Samsung R&D Institute Ukraine, EPAM Systems Ukraine, видавництво «Ранок») показав тенденцію останніх років виділяти окремо проектування UI і UX-взаємодії користувача з виданням і безпосереднє програмування додатка (верстання оригінального макету). Таким чином перед нашими студентами ставиться завдання вибору правильної технології проектування і розробки інтерактивного видання із заданим набором призначених для користувача функцій.

В доповіді наведено етапи проектування та схему технологічного процесу розробки і розповсюдження інтерактивного електронного видання, що забезпечує зручне користування контентом.

Література

1. ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості» / Держ. стандарт України, Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2010-07-20]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2010. 14 с.
2. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія», другий (магістерський) рівень вищої освіти (проект).
3. Раскин Д. Интерфейс. Новые направления в проектировании компьютерных систем / М.: Символ-Плюс, 2007. 272 с.